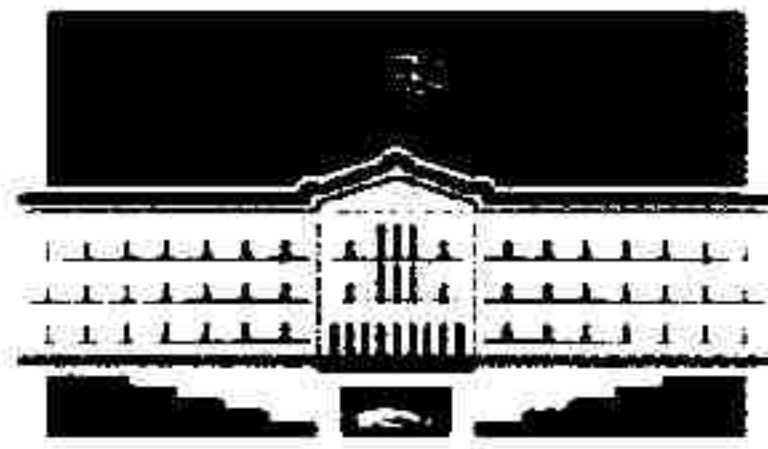

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς τον Υπουργό Οικονομικών
κ. Ιωάννη Στουρνάρα

ΑΝΑΦΟΡΑ

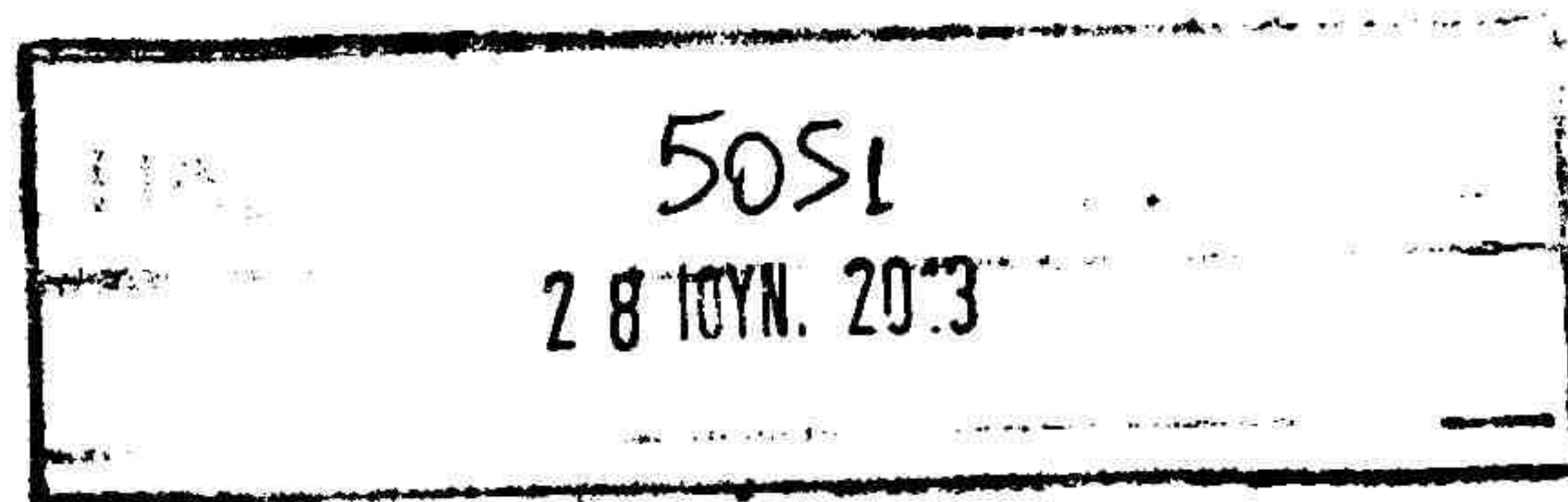
Αθήνα, 25-06-2013

Στο Υπόμνημα του Συνδικάτου Επαγγελματιών Περιπετούχων Καπνοπωλών και Λιαν. Ψιλικών Ειδών Αττικής, το οποίο επισυνάπτω, αναφέρεται το ζήτημα της αναδιάρθρωσης του ειδικού φόρου κατανάλωσης καπνού και η κατοχύρωση ελάχιστου ποσοστού προμήθειας καπνοβιομηχανικών προϊόντων.

Από του έτους 2009, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) καπνοβιομηχανικών προϊόντων έχει τροποποιηθεί επτά (7) συνολικά φορές. Επίσης, ο Φ.Π.Α. αυξήθηκε διαδοχικά από 19% (15,97%) σε 21% (17,39%) και εν τέλει σε 23% (18,70%). Επιδίωξη του παραπάνω νομοθετικού πληθωρισμού υπήρξε η αύξηση των φορολογικών εσόδων από την παραπάνω πηγή. Ωστόσο, ο παραπάνω στόχος ουδέποτε επετεύχθη. Από το έτος 2010 έως το τρέχον έτος η απόδοση του Ε.Φ.Κ. έχει παρατηρηθεί σταθερά φθίνουσα και υστερεί της προϋπολογισμένης, και συγκεκριμένα από 3 δις 850 εκ. ΕΥΡΩ το 2009 στα 2 δις. 850 εκ. το 2012.

Όπως αναφέρεται στην επιστολή του Συνδικάτου: «πρέπει να ληφθούν μέτρα 1) εποπτείας της αγοράς από αρμόδια δημόσια αρχή, 2) διαφάνειας και ενημέρωσης, όπως γνωστοποίηση στην αρμόδια αρχή τιμοκαταλόγων, εκπτώσεων και εμπορικών κριτηρίων αυτών και 3) διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης. Η κατοχύρωση ελάχιστου ποσοστού προμήθειας είναι συμβατή με την κοινοτική έννομη τάξη, στο πλαίσιο της οποίας μπορούν να ληφθούν μέτρα αποκατάστασης της διαπραγματευτικής ανισότητας μεταξύ καπνοβιομηχανίας και λιανεμπορίου λόγω των νομοθετικών προνομίων της πρώτης, όπως έχει αποφανθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Γενική Διεύθυνση Φορολογία και Τελωνειακή Ένωση με επιστολή της, όπου και αναφορές στην νομολογία του ΔΕΚ (ad hoc υποθέσεις 82/77 Vann Tiggele, 78/82 Επιτροπή κατά Ιταλίας και 116/84 Roelstrate, με βάση το άρθρο 34 ΣΛΕΕ, πρώην άρθρο 28 της συνθήκης ΕΚ).».

Τέλος, το Συνδικάτο ζητά την αναδιάρθρωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καπνού και η κατοχύρωση ελάχιστου ποσοστού προμήθειας καπνοβιομηχανικών προϊόντων.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Λευτέρης Κ. Αυγενάκης
Βουλευτής ΝΔ Ηρακλείου

Αθήνα, 21 Ιουνίου 2013

Προς τον Υπουργό Οικονομικών

κ. Ιωάννη Στουρνάρα

ΘΕΜΑ: «Οριακή αναδιάρθρωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καπνού και κατοχύρωση ελάχιστου ποσοστού προμήθειας καπνοβιομηχανικών προϊόντων».

.....

Α. Από του έτους 2009, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) καπνοβιομηχανικών προϊόντων έχει τροποποιηθεί επτά (7) συνολικά φορές, με τους νόμους 3752/2009, 3815/2010, 3833/2010, 3845/2010, 3899/2010, 3986/2011 και 4093/2012. Επίσης, ο Φ.Π.Α. αυξήθηκε διαδοχικά από 19% (15,97%) σε 21% (17,39%) και εν τέλει σε 23% (18,70%).

Επιδίωξη του παραπάνω νομοθετικού πληθωρισμού υπήρξε η αύξηση των φορολογικών εσόδων από την παραπάνω πηγή.

Ωστόσο, ο παραπάνω στόχος ουδέποτε επιτεύχθη. Από το έτος 2010 έως το τρέχον έτος η απόδοση του Ε.Φ.Κ. έχει παρατηρηθεί σταθερά φθίνουσα και υστερεί της προϋπολογισμένης, και συγκεκριμένα από 3 δις 850 εκ. ΕΥΡΩ το 2009 στα 2 δις. 850 εκ. το 2012.

Συγχρόνως, έχει παρατηρηθεί συρρίκνωση της λιανικής και χονδρικής αγοράς καπνοβιομηχανικών προϊόντων, με αποτέλεσμα από τις 40.000(σαράντα χιλιάδες) επιχειρήσεις λιανική πανελληνίως να έχουν απομείνει 20.000(είκοσι χιλιάδες) και από τα 146(εκατόν σαράντα έξι) συνολικά πρατήρια στις πόλεις Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα να διακινούν σήμερα χονδρικά καπνοβιομηχανικά προϊόντα μόλις 23(είκοσι τρεις) αντιπρόσωποι. Υπενθυμίζεται ότι εκ των 7(επτά) συνολικά εταιρειών παραγωγής ή εισαγωγής

καπνοβιομηχανικών προϊόντων, η ελληνική καπνοβιομηχανία ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ανέστειλε οριστικά την λειτουργία της, ενώ η ΣΕΚΑΠ, κινδύνευσε με λουκέτο.

Ευτυχώς βρέθηκε νέος επενδυτής και τώρα βρίσκεται σε φάση αναδιοργάνωσης.

Ευνόητες οι παράπλευρες επιπτώσεις στην απασχόληση, τα έσοδα των ασφαλιστικών ταμείων και την παράλληλη εμπορική δραστηριότητα των σημείων λιανικής (τύπος, κάρτες, τυποποιημένα προϊόντα, αναψυκτικά, παγωτά κ.ο.κ.).

Η παραπάνω συρρίκνωση της αγοράς των ψιλικών ειδών (μικρή λιανική), της οποίας το 80% του ακαθάριστου κύκλου εργασιών ανάγεται στα καπνοβιομηχανικά προϊόντα, έχει εκδηλωθεί με τα παρακάτω συμπτώματα:

1. Οριακή και δυσανάλογη της γεωμετρικής αύξησης του ΕΦΚ αύξηση αρχικά της λιανικής τιμής των καπνοβιομηχανικών προϊόντων, η οποία πριούσης της αύξησης του φόρου εξελίχθηκε σε απόλυτη στασιμότητα και εν συνεχεία σε αποκλιμάκωση των λιανικών τιμών.
2. Αντιστρόφως ανάλογο επίπεδο της λιανικής τιμής σε σχέση με τα φθίνοντα εισοδήματα των καταναλωτών.
3. Γεωμετρική αύξηση της λαθρεμπορίας σε ποσοστό 30% της νόμιμης αγοράς, ενώ σύμφωνα με ανεπίσημους υπολογισμούς φέρεται στο 50% της νόμιμης αγοράς.
4. Κατάρρευση της προμηθείας και των εσόδων των σημείων λιανικής πώλησης, όχι μόνο λόγω της μείωσης της ζήτησης, αλλά κυρίως εξαιτίας της επιβολής μειονεκτικών και αθέμιτων όρων συναλλαγής από το χονδρεμπόριο και την καπνοβιομηχανία στην λιανική αγορά με κρατική μάλιστα ενθάρρυνση.
5. Συγκέντρωση της αγοράς λιανικής και διαμόρφωση ομοιόμορφων και εναρμονισμένων όρων συναλλαγής λόγω της αδόκτης και ψευδώνυμης «απελευθέρωσης» του επαγγέλματος του καπνοπώλη.

6. Δυσλειτουργική αφομοίωση του ΕΦΚ από την αγορά ως κεφαλικού φόρου στους επαγγελματίες της λιανικής αντί ως φόρου κατανάλωσης.

Τα παραπάνω συμπτώματα περιστρέφονται γύρω από τον άξονα της διάρθρωσης του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Β. Οι κυρίαρχοι ρυθμιστικοί παράγοντες της αγοράς καπνοβιομηχανικών προϊόντων είναι η Πολιτεία και η καπνοβιομηχανία.

Η Πολιτεία επιβάλλει Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης, ο οποίος αυξάνει κάθετα την λιανική τιμή του προϊόντος σε σχέση με το υπολειπόμενο των 0,10 ΕΥΡΩ κόστος παραγωγής του. Επίσης, επηρεάζει την κατώτερη τιμή των καπνοβιομηχανικών προϊόντων μέσω της διαμόρφωσης ελάχιστης φορολογίας και του παγίου στοιχείου του φόρου, το οποίο είναι ίδιο για όλα τα σήματα τσιγάρων. Ταυτόχρονα, διασφαλίζει εύρος τιμών που αντανakλά τις επιμέρους ποιοτικές διαφορές των τσιγάρων με το αναλογικό στοιχείο του φόρου.

Η καπνοβιομηχανία σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας 95/59 ΕΚ, όπως έχει μεταγραφεί στο εθνικό δίκαιο από το άρθρο Τελωνειακού Κώδικα, καθορίζουν κατά τρόπο απόλυτα δεσμευτικό για την λιανική αγορά την λιανική τιμή του προϊόντος. Πρόκειται για αντιστάθμισμα στην φορολογική επέμβαση της Πολιτείας. Ωστόσο, για να μην στρέφεται το πλεονέκτημα αυτό της βιομηχανίας σε βάρος του χονδρεμπορίου και του λιανεμπορίου, απαγορευότανε προς την καπνοβιομηχανία η ανάμειξη με τις παραπάνω δραστηριότητες από το ν.δ. 1044/1971.

Γ. Η αναγωγή του περιεχομένου του ρυθμιστικού ρόλου των δύο παραπάνω παραγόντων στις σημερινές συνθήκες, όπως εκφράστηκε από την νομοθεσία και την μέχρι σήμερα εμπορική πολιτική τους, έχει ως ακολούθως:

1. Ο ΕΦΚ αυξήθηκε γεωμετρικά και μετά τον ν. 4093/2012 ουσιαστικά αυξήθηκε κατακόρυφα το πάγιο και ομοιόμορφο στοιχείο του φόρου και η ελάχιστη φορολογία. Επί παραδείγματι, ως φορολογική βάση για τα τσιγάρα όλων των λιανικών τιμών έχει τεθεί ο φόρος που επιβαλλότανε πριν τον ν.

4093/2012 στο πακέτο 20 τσιγάρων λιανικής τιμής 3,60 ΕΥΡΩ, ενώ στον λεπτοκομμένο καπνό διαμορφώθηκε σε δυσθεώρητα επίπεδα.

2. Η καπνοβιομηχανία, για να διατηρήσει ανταγωνιστικό το προϊόν, επέβαλε στασιμότητα τιμών παρά την αύξηση του φόρου. Για να διατηρήσει αλώβητα τα κέρδη της και το μέρισμά τους στην τιμή μετά φόρων, τροποποίησε τη διανομή, καταργώντας τα πρατήρια και επιβάλλοντας εμπορικούς αντιπροσώπους με αποκλειστικά δικαιώματα ανά γεωγραφική περιοχή και μικρότερο ποσοστό κέρδους. Επίσης, απομείωνε σταθερά και αντιστρόφως ανάλογα της φορολογίας το περιθώριο κέρδους της λιανικής, καθώς ορίζει δια νόμου την λιανική τιμή, με τις συμφωνίες αποκλειστικής διάθεσης την χονδρική τιμή και εκ της θέσεώς της στην αλυσίδα την εργοστασιακή τιμή, και κατ' επέκταση τα περιθώρια κέρδους των αντιπροσώπων καπνικών και του λιανεμπορίου.

Έτσι, η βιομηχανία έστρεψε το νομοθετικό της προνόμιο σε βάρος του λιανεμπορίου και μετακύλησε την αύξηση της φορολογίας στο λιανεμπόριο, υποδιπλασιάζοντας τα κέρδη του.

Ταυτόχρονα, παρατηρήθηκε διαμόρφωση της λιανικής τιμής των τσιγάρων γύρω από τον άξονα των 3,60 ΕΥΡΩ (της ελάχιστης φορολογίας), με αποτέλεσμα την μείωση της μετά φόρων αξίας τους, αλλά και των προσδοκώμενων εσόδων της Πολιτείας. **Η μείωση αυτή αφαιρέθηκε από τα κέρδη της μικρής λιανικής αποκλειστικά.**

Την ίδια στιγμή, με την απελευθέρωση του επαγγέλματος του καπνοπώλη, δόθηκε η δυνατότητα στην καπνοβιομηχανία, η οποία ρυθμίζει από δεσπόζουσα θέση το κέρδος των σημείων λιανικής, να ανταγωνίζεται τα σημεία λιανικής δημιουργώντας δικό της δίκτυο λιανικής προφανώς από εκ του νόμου πλεονεκτικότερη θέση.

Δ. Ενόψει των παραπάνω:

1. Απαιτείται φραγμός στο νομοθετικό προνόμιο της καπνοβιομηχανίας να επιρρίπτει τις αυξήσεις του φόρου στο κέρδος της μικρής λιανικής, καθώς και

στη δυνατότητά της να την ανταγωνίζεται το λιανεμπόριο από πλεονεκτική θέση. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα αποτελούν το μόνο είδος προϊόντος όπου ο παραγωγός, ο οποίος διακινεί τεράστιες ποσότητες, καρπούται το 60,4 % της μετά φόρων λιανικής τιμής τους, ενώ ο λιανέμπορος, ο οποίος πωλεί ελάχιστες ποσότητες και αναδέχεται τον εμπορικό κίνδυνο πολύ μικρότερο μέρος.

2. Επιβάλλεται εγκατάλειψη των εναρμονισμένων πρακτικών και των ομοιόμορφων όρων συναλλαγής, απάμβλυνση της δεσπόζουσας θέσης της καπνοβιομηχανίας και ανάπτυξη ικανοποιητικού βαθμού διαφοροποίησης λιανικής της αγοράς με εμπορικά κριτήρια.

3. Είναι αναγκαία η προσθήκη του κριτηρίου του κόστους εμπορικής και λιανικής διάθεσης στη διαμόρφωση της λιανικής τιμής και φραγμός στην ρυθμιστική παντοδυναμία της βιομηχανίας.

4. Για να ενσωματωθεί στην αγορά ομαλά η παραπάνω νομοθετική επιλογή πρέπει να υπάρξει ελαφρά υποχώρηση της φορολογίας, ώστε να βελτιωθεί η μετά φόρων τιμή και να προκύψει ισόποσο μέρισμα αυτής για την μικρή λιανική.

Προτείνεται:

1) Η υιοθέτηση διάταξης στον Τελωνειακό Κώδικα κατά την οποία :

Στο άρθρο 97 του Ν. 2960/2001 (265 Α') προστίθεται παράγραφος 9, η οποία έχει ως εξής:

«Το κατώτατο όριο προμήθειας των εμπόρων λιανικής πώλησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων ορίζεται σε 39,6% επί της τιμής λιανικής τους προ φόρων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της ως άνω διάταξης, ιδίως δε οι διοικητικές κυρώσεις από την παράβασή της και τα αρμόδια όργανα επιβολής τους».

«Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η προστασία του εισοδήματος των λιανοπωλητών καπνού από την νομοθετημένη ευχέρεια της καπνοβιομηχανίας να ορίζει ταυτόχρονα την λιανική και εργοστασιακή τιμή των καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ορίζοντας έτσι μονομερώς και την κατανομή του κέρδους μεταξύ τους.»

Με την εκδοθησομένη υπουργική απόφαση πρέπει να ληφθούν μέτρα 1) εποπτείας της αγοράς από αρμόδια δημόσια αρχή, 2) διαφάνειας και ενημέρωσης, όπως γνωστοποίηση στην αρμόδια αρχή τιμοκαταλόγων, εκπτώσεων και εμπορικών κριτηρίων αυτών και 3) διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης.

Η κατοχύρωση ελάχιστου ποσοστού προμήθειας είναι συμβατή με την κοινοτική έννομη τάξη, στο πλαίσιο της οποίας μπορούν να ληφθούν μέτρα αποκατάστασης της διαπραγματευτικής ανισότητας μεταξύ καπνοβιομηχανίας και λιανεμπορίου λόγω των νομοθετικών προνομίων της πρώτης, όπως έχει αποφανθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Φορολογία και Τελωνειακή Ένωση με επιστολή της, όπου και αναφορές στην νομολογία του ΔΕΚ (*ad hoc υποθέσεις 82/77 Vann Tiggele, 78/82 Επιτροπή κατά Ιταλίας και 116/84 Roelstrate, με βάση το άρθρο 34 ΣΛΕΕ, πρώην άρθρο 28 της συνθήκης ΕΚ*).

Πρόσφατα, άλλωστε, η Ιταλική Κυβέρνηση αύξησε το κατοχυρωμένο ποσοστό του λιανεμπορίου από 8% επί της λιανικής τιμής σε 10% (<http://www.synpeka.gr/editorial/item/18839-kanivalismos-kapnoviomhxaniwn-%E2%80%93polyethnikwn-etaireiwn-kai-syndikalistikwn-symferontwn-se-varos-ths-mikrhs-lianikhs-periptera-%E2%80%93psilika-%E2%80%93mini-market.html#.Ucf7j9i87XQ>). Το ίδιο σύστημα προσδιορισμού ελάχιστου ποσοστού προμήθειας ακολουθείται και στις Η.Π.Α. (Συνημμένο έγγραφο).

2) Προτείνεται η οριακή αναμόρφωση του ΕΦΚ ως ακολούθως:

«Άρθρο 97

Βάση υπολογισμού και συντελεστές του φόρου

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στα βιομηχανοποιημένα καπνά υπολογίζεται ως εξής:

1. Στα τσιγάρα και τα προϊόντα που εξομοιώνονται με αυτά ο ειδικός φόρος κατανάλωσης διαρθρώνεται:

α) σε ένα πάγιο φόρο ο οποίος επιβάλλεται ανά μονάδα προϊόντος, το ποσό του οποίου είναι 80 ευρώ (πρόταση 75 ευρώ) ανά χίλια (1.000) τεμάχια τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα) και είναι το ίδιο για όλες τις κατηγορίες τσιγάρων, και

β) σε έναν αναλογικό φόρο, ο συντελεστής του οποίου είναι 20% και υπολογίζεται στην τιμή λιανικής πώλησης χιλίων (1.000) τεμαχίων τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα) και είναι ο ίδιος για όλες τις κατηγορίες τσιγάρων.

Το συνολικό ποσό του ειδικού φόρου κατανάλωσης που υπολογίζεται σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α' και β' δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 115 ευρώ (πρόταση 105 ευρώ) ανά χίλια (1.000) τεμάχια τσιγάρων (1 φορολογική μονάδα).

2. Στα πούρα ή στα πουράκια ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται σε ποσοστό 34% επί της κατά χιλιόγραμμα τιμής λιανικής πώλησής τους.

3. Στο λεπτοκομμένο καπνό, ο οποίος προορίζεται για την κατασκευή χειροποίητων τσιγάρων, ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται στα 153 ευρώ ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους.

4. Στα άλλα καπνά για κάπνισμα, ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης ορίζεται στα 153 ευρώ (πρόταση 103 ευρώ) ανά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους.»

Οι παραπάνω δράσεις πρέπει να συνοδευτούν από ανάλογες δράσεις άλλων Υπουργείων (Εσωτερικών, Υγείας κ.ο.κ) με τις οποίες πρέπει να επανέλθουν οι περιορισμοί του ν.δ. 1044/1971 στη διάθεση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, πλην των παραπάνω λόγων (αντιμετώπιση στρεβλώσεων αγοράς και αποδοτικότητα φόρου), για λόγους δημόσιας υγείας, καθώς πρόσφατα η νομική υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας γνωμοδότησε ότι η κατάργηση των παραπάνω περιορισμών από τον Ν. 3919/2011 έρχεται σε αντίθεση με τις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις της σύμβασης - πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον περιορισμό της διάδοσης του καπνίσματος και παρεμφερείς διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, καθώς και για προνοιακούς λόγους, δεδομένου ότι η λιανική εμπορία ανατίθετο προνομιακά σε εκπλήρωση των επιταγών του άρθρου 21 παρ. 2 και 6 του Συντάγματος σε ΑΜΕΑ, αναπήρους πολέμου και πολύτεκνους.

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος

Ευάγγελος Παπαγιάννης

Κιν. (6974) 072268

Τηλ. (210) 692-2247

Φαξ (210) 692-2247

ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

Δούκας Γεώργιος

Ο Γενικός Γραμματέας

Παξιμάδης Γεώργιος